

[Kampmann.]

til at gå ud fra, at regeringen nøje har overvejet denne udvikling.

Som nævnt bygger forslaget dels på realkreditkommissionens betænkning, dels på Kurt Hansen-rapportens konklusioner. Denne tosidede baggrund har så igen medført, at man dels til belysning af enkelte problemstillinger tager realkreditinstitutterne til indtægt, når regeringens egen argumentation er svag — jeg tænker her på spørgsmålet om enhedsprioritering — dels polemiserer mod de samme institutter, når de ikke følger Kurt Hansen-rapporten i dens synspunkter.

Efter Kurt Hansen-rapportens fremkomst står vi i dag i den situation, at kommissionsaftalerne, som gik ud på at indrette den fremtidige realkredit med 2 lag og 2 slags institutter, er bortfaldet, og at realkreditinstitutterne stadig ønsker 2 lag, men med 3 slags institutter, hvorefter en stor del af rationaliseringen, som var formålet med kommissionens arbejde, er bortfaldet.

Socialdemokratiets principielle kritik af regeringsforslaget samler sig især om to forhold: for det første den manglende stillingtagen til forslaget om enhedsprioritering. Efter socialdemokratiets opfattelse synes der bortset fra de velerhvervede rettigheder ikke at være mange holdbare argumenter mod en enhedsprioritering. Man kunne måske som argument imod enhedsprioriteringen fremføre landbrugets særlige forhold, men det holder jo ikke i dette tilfælde, idet lovgivningen om landbrugets realkreditfond som bekendt ikke er medtaget i lovforslaget, hvorfor den nuværende ordning kører videre på dette område.

Der er også grund til at understrege, at sondaeringen — hvis man overhovedet skal opretholde en sådan sondring — mellem almindelig og særlig kreditgivning vil kunne opretholdes under et enhedsprioriteringssystem, således som det klart fremgår af en besvarelse til folketingets realkreditvalg. Til gengæld er de rationaliseringsmæssige og økonomiske fordele for låntagerne ved en enhedsprioritering åbenbare. Ved en enhedsprioritering vil der kun være brug for én vurdering, én låneforretning; ved ejerskifte vil der kun være tale om en enkelt rykningsforretning og en enkelt ændret tinglysning. Der vil kun være ét sted, hvor man skal indbeta-

le, hvilket er til lettelse både for låntageren og for de institutioner, der videreekspereder låntagningen, og hvis det går galt for låntageren, vil der ved en mulig tvangsauktion kun være ét prioritetsinstitut, hvis interesser skal varetages.

Men som nævnt vil en enhedsprioritering også være billigere. For det første vil der være brug for færre realkreditinstitutter med dertil svarende administrationsomkostninger, og for det andet er det klart dokumenteret, at større lån er billigere i administration pr. 1.000 kr. end en række mindre lån.

Som konklusion gælder det for socialdemokratiet, at vi har stor sympati for tanken om enhedsprioritering, og at vi vil arbejde for denne tanke i udvalget. Vi har håb om, at det skulle være muligt at få andre partier med på samme tanke, idet der efter vores opfattelse ikke ligger mere snævre partipolitiske overvejelser bag ønsket om at indføre enhedsprioritering, men alene ønsket om en rationalisering og en billigørelse for låntagerne.

Det andet hovedspørgsmål er de kommende realkreditinstitutters ledelsesforhold. Også her er regeringens forslag overordentlig løst markeret. Så vidt jeg kan se, vil der inden for et realkreditinstituts interessessfære være 4 interessegrupper repræsenteret: låntagerne, långiverne, de ansatte og samfundet. Såfremt man kan være enig i, at disse fire interessegrupper er dækkende, bør de også repræsenteres i ledelsen. Hvorledes dette nærmere skal ske — altså spørgsmålet om valgforsamlinger og valgmetoder, valglængder osv. — vil det være rimeligt at behandle i udvalget. Men jeg så gerne, at boligministeren allerede på indeværende tidspunkt kunne tilkendegive sin principielle holdning til ledelsesstrukturen i de fremtidige realkreditinstitutter og herunder besvare, om det ikke er rigtigt, at der er disse fire interessegrupperinger, som bør repræsenteres.

I det hele taget er samfundsinteressen for realkreditinstitutternes virksomhed meget lidt omtalt i lovforslaget. Det er dog en kendsgerning, at realkreditinstitutterne, ikke mindst i de senere år, med deres virksomhed har spillet en uhyre rolle for pengepolitikken og dermed for den økonomiske politik. Under hensyn til, at den til enhver tid siddende regering må være ansvarlig for den økonomiske politik, og at det derfor må